

Skauti v Ratíškovicích (vzpomínka na Kajoša Němce a ostatních...)

Když v roce 1960 začaly vznikat pediatrické obvody, byla mi jako jednomu (tehdy jen) ze tří dětských lékařů přidělena jihovýchodní zhruba třetina bývalého okresu Kyjov. Samozřejmě nebyly brány ohledy na přesné dodržení rozlohy bývalých okresů a tak k mému obvodu přibyla vesnice Ratíškovice z bývalého okresu Hodonín.

Ordinoval jsem tehdy v ambulanci kyjovské nemocnice a do Ratíškovic mě denně vozili sanitkou. Ratíškovští občané měli již tehdy jako jedni z prvních vybudované pěkné zdravotní středisko, kde ordinovali obvodní lékař Dr. Snášel spolu se zubařem – dentistou. Přidružil jsem se tedy k nim a začal tam ordinovat i pro obyvatele nedalekých Vacenovic. V Ratíškovicích jsem pracoval několik let, než bylo v Miloticích postaveno nové zdravotní středisko, kam jsem „přesídlil“ a než do Ratíškovic začal dojíždět dětský lékař z Hodonína.

Jednou přinesla sestřička z návštěvy novorozence krásnou keramickou misku. Ta se mi velice líbila a tak jsem se ptal, kde se taková miska prodává. Sestřička mi odpověděla, že je to od rodičů novorozence, kteří mají v Ratíškovicích keramickou dílnu. Samozřejmě jsem byl velmi zvědavý, jak taková dílna vypadá, protože toto „řemeslo“ bylo pro mne zcela neznámé – a tak jsem dílnu při nejbližší příležitosti navštívil.

Tam jsem se seznámil s rozšafným a veselým člověkem, zřejmě šéfem celé dílny Karlem Němcem a postupně i s několika málo dalšími zaměstnanci. Celý proces keramické výroby mě neobyčejně zajímal, takže nezůstalo jen při jedné návštěvě.

Dosti často jsem se tam setkával s nenápadným člověkem, kterého jsem neznal. Později se mi představil jako pan Stoklásk, bydlící vedle pana Němce. Bylo to ještě dlouho před „potlačením kontrarevoluce bratrskými sovětskými vojsky“ a tak jsme vzájemně vedli jen více méně zdvořilostní hovory a vlastně ani jeden z nás netušil, že – podle „Knihy džunglí“ spisovatele Rudyarda Kiplinga – „jsme stejné krve.“

Jednou jsem se při řeči zmínil o tom, že pokládám za velmi správný systém skautské výchovy i když proti tomu oficiální instituce brojí jako proti nezdravému romantismu. A tehdy ten klidný nenápadný pan Stoklásk vyskočil jako bych jej píchl špendlíkem, až jsem se lekl, že jsem se ho nějak nešetně dotkl. Ale jaké bylo moje překvapení, když jsem uslyšel: „My tady jsme všichni skauti. A já to mám tady !“ Bratr Stoklásk vytáhl náprsní tašku, rozevřel ji a ukázal mi v ní připíchnutý skautský slibový odznak. Musel jsem vypadat hodně překvapeně, protože jsem se zpočátku nezmohl na žádnou kloudnou odpověď a zcela jistě jsem byl i trochu dojat. V té době takové otevřené přiznání mohlo znamenat mnoho nepříjemností a komplikací, takže mě dvojnásob překvapilo. Jednak proto, že jsem našel spřízněné duše a jednak i proto, že myšlenka mezinárodního skautského bratrství v Ratíškovicích nezapadla.

Při dalších návštěvách jsem se u br. Němce setkával s br. Fouskem – jak se mi představil skautským jménem – a vždy jsme všichni tři pookřáli v debatách o časech našeho chlapeckého skautování. Později jsem poznal i paní Zitu Němcovou, manželku br. Němce a také jiné lidi, kteří se u keramiků Němců objevovali.

Nezůstalo však jen u toho. Když se v roce 1968 ukázala možnost obnovit činnost JUNÁKA, byli tito skauti – a především bratr Fousek – jedním z prvních, kdo přišel a nejen nabídl pomoc při obnově, ale také založil a vedl skautský oddíl a organizoval skautské hnutí s manžely Němcovými, bratrem Kalivodou – Biglesem (s nímž jsem byl později na Lesní škole), bratrem Slezarem – Jestřábem (vůdcem ratíškovského střediska) a mnoha dalšími.

Tito ratíškovští skauti vyhledali tábořiště v Měsíčním údolí u Radějova, které našemu středisku v roce 1970 zapůjčili, pořádali skautské plesy, v nichž současní skauti úspěšně pokračují, opravili klubovnu a skutečně dali v Ratíškovicích dobrý základ našemu hnutí.

Později jsme byli spolu s br. Fouskem zvoleni delegáty skautského sněmu, který proběhl v Praze, ale to již bylo jasné, že nás tehdejší režim nenechá dále vychovávat naše členy podle junáckého slibu a zákona.

Ještě později jsme byli spolu se zástupci ostatních středisek našeho okresu předvoláni na okresní zasedání Svazu socialistické mládeže, kde nám bylo sděleno, že skautská výchova dětí není žádoucí a že tedy buď naší iniciativy zanecháme nebo přestoupíme do organizace

Pionýr.

Bratři z Ratíškovic zvolili tuto druhou možnost a tak se jim podařilo ještě až do roku 1974 pokračovat – v rámci tehdejších možností – v započaté činnosti. Ale ani to režimu nestačilo a tak z původní organizace JUNÁK zůstaly v Ratíškovicích jenom zbytky. Ale i tyto zbytky byly dobrým základem pro budoucnost. Po nezdařené „přestavbě“ vedoucí úlohy Komunistické strany ČSSR a po jejím neslavném pádu se znovu začaly objevovat přežívající zárodky skautů – junáků.

Bratr Němec byl – samozřejmě – také jedním z hlavních iniciátorů obnovení plné činnosti JUNÁKA v Ratíškovicích po roce 1989. Bratr Fousek se toho již nedožil, ale Bručoun spolu s Fouskovým synem dali ratíškovskému skautingu takový impuls, že se tehdy „rozběhl“ a běží dodnes velmi dobře.

Ratíškovičtí skauti již pod vedením mladších činovníků ve věku Fouskova vnuka (a především vůdce střediska br. Palisa) získali – kromě jiného – stálé tábořiště v katastru Nové Vsi u Oslavan, kde nyní probíhají jejich tábory a které ratíškovské středisko pronajímá Okresní radě Junáka Hodonín. Tato ORJ tam již po několik let pořádá Lesní kurzy pro budoucí činovníky Junáka – pro vůdce oddílů a čekatele na vůdcovskou činnost.

Bratr Němec se sice již nemohl pro dlouhodobou chorobu, která jej velmi pohybově omezovala, této činnosti zúčastnit, ale nepříjemná choroba nemohla omezit jeho skautskou duši a jeho skautské myšlení. Každoročně vytvořil pro účastníky výše uvedených Lesních kurzů keramické visačky, které frekventanti obdrželi – a vím z vlastní zkušenosti, že si jich velmi vážili a nosili je na krojích se značnou dávkou sebevědomí.

Na závěr je třeba zdůraznit, že patří-li dnes Středisko Junáka Ratíškovice k těm dobře prosperujícím, není to zásluhou pouze jeho současných vedoucích a činovníků, ale především je to zásluha té původní „party“ seskupené kolem keramické dílny bratra Karla Němce.

Přeju Vám všem, abyste pokračovali v cestě, kterou on s ostatními bratry a sestrami započal a aby se Vám na ní dobře dařilo.

MUDr. Evžen Řezáč – "Jestřáb" Kyjov 6. března 2010

